

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

Kérjük szerzőinket, hogy kézírataikat kinyomtatva és elektronikus formában is juttassák el szerkesztőségünkbe. A nyomtatott változatban másfeles sorközt, 3 cm-es margót, 12 pontos Times New Roman betűtípust kérünk. A mentés formátuma .rtf vagy .doc legyen. Kérjük továbbá szerzőinket, hogy kéziratukra írják rá a postai és e-mail címüket és telefonszámukat is. Szerkesztőségünk címe: 1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A. II. em. 234. E-mail: magyaryelv@c3.hu. A folyóirattal kapcsolatos egyéb információkat l. honlapunkon: <http://www.c3.hu/~magyaryelv>.

A kéziratok megformálásával kapcsolatban az alábbiak az irányadók. — Kérjük munkatársainkat, hogy a szövegszerkesztés során törekedjenek a helykímélésre, a szöveg szétesésének elkerülésére és a tipográfiai visszafogottságra. Ha valamely formai eszköz, eljárás alkalmazásában bizonytalanok, inkább ne éljenek vele.

A mondanivaló tagolásán a leggyakoribb eszköze folyóiratunknál a félkövér arab szám a szakaszt nyitó bekezdés elejére illesztve: **1., 2., 3.** stb. Az ilyen bekezdés fölött egy sor kimarad. A nagyobb fejezetek megjelölésére alkalmazható félkövér római szám is: **I., II., III.** stb. Az alfejezetek megjelölésére szokásos megoldások — hierarchikus rendben — még a következők: A), B), C); 1., 2., 3.; a), b), c); α), β) γ) stb. (kövérités nélkül). Ha fejezetcímeket alkalmazunk, ezek oldalcímként és bekezdéscímként egyaránt megjelenhetnek, de általában elég a bekezdéscím is. Középre igazított fejezetcímmel — kivételes esetben — csak akkor élünk, ha az oldalcímek és bekezdéscímek lehetőségeit már kimerítettük. A számokkal és betűkkel való tagolás kombinálódhat az alcímek alkalmazásával. A bekezdéscímet gondolatjel választja el az utána következő szövegtől. Az oldal- és bekezdéscímek általában ritkítással (kivételesen kövéritéssel) vannak kiemelve. A ritkítás mértéke két pont. A betűközök beiktatásával történő ritkítás kerülendő, mivel az automatikus sorrelválasztás programja az ilyen betűközöket szóvéggként értelmezi, és szabálytalan helyeken, kötőjel nélkül vágja el a szótestet.

A ritkítás az értelmi kiemelés eszköze is. Ugyanakkor ezzel is szerényen kell bánni, mert a túl sok ritkítás zavaró, épp a kiemelő funkciót szorítja háttérbe. Értelmi kiemelésre kurziválást nem használunk, ez utóbbi a nyelvi jelek, jelelemek, jelkapcsolatok kiemelésére van lefoglalva. A kövérités csak igen ritkán alkalmazható, főleg a számozások kiemelésére szolgáló eszköz. A tudományos véleményt nyilvánító szerzők nevét kiskapitális betűtípussal emeljük ki. Ismertetésekben és tudománytörténeti jellegű cikkekben a kiskapitális kiemelést elégséges a bemutatandó személy első és utolsó említésekor használni.

A jegyzetek szerkesztése során a következőkre kell ügyelni. Törekedjünk a lehető legkevesebb lábjegyzet beiktatására, illetve igyekezzünk elkerülni ezek alkalmazását. A mellékgondolatok jelzésére általában elég a szóban forgó mondat, mondatrészlet főszövegbeli zárójelezése. A kézirat kiadásának előkészítésére vonatkozó általános megjegyzéseket a címhez csillaggal illesztett lábjegyzetben közöljük (pl. a kutatást támogató alapítványok megnevezése, szakmai konzulenseknek, lektoroknak címzett köszönetnyilvánítások). Több számban elhúzódó közlés esetén címhez illesztett jegyzetben adjuk meg a korábban már megjelent egységek lelőhelyét is. A közlemény egyes szakaszaihoz csatlakozó elkerülhetetlen lábjegyzetek folyamatos arab számozást kapnak, felső indexbe emelve. Minden lábjegyzet bekezdéssel indul. Betűméretük a kéziratban 10 pontos, a sortávolság — a szerkeszthetőség érdekében — a főszöveghez hasonlóan másfeles legyen. Végjegyzetet nem alkalmazunk.

A szakirodalmi hivatkozás legfontosabb tudnivalói a következők. Hivatkozni illik minden olyan tételre, amely a nyelvtudományban alapismeretnek számító, általánosan elfogadott tételeken kívül esik. A hivatkozott bibliográfiai tételt a szövegbe foglaljuk és általában zárójelbe tesszük. Az első említés helyén adunk teljes(ebb) leírást, a későbbiekben csak szerzői családnev, évszám, lapszám jelzi a hivatkozott helyet. Ez utóbbi esetben az évszám helyett állhat „i. m.” (= idézett mű), ill. „i. h.” (= idézett hely), feltéve, ha ez az egyértelmű hivatkozást nem veszélyezteti. A tel-

jes(ebb) hivatkozás szerzői család- és keresztnévet, ettől vesszővel elválasztott műcímet, majd lelőhelyet tartalmaz.

Ha a lelőhely periodika, a cíkcím után kettőspont áll, majd a periodika címe, kötetszáma ponttal, évszáma kettősponttal, valamint lapszáma következik. Az ismert periodikák az ismert rövidítéseikkel szerepeljenek, a rövidítés után ponttal lezárva. A Magyar Nyelvre való hivatkozáskor a kötetszám elhagyandó, elég az évszám megadása. A lapszámra utalás általában tóligos: ha az egész közleményre hivatkozunk, akkor a kezdő és záró lapot, ha csak egy szakaszra, akkor az adott lapo(ka)t tüntetjük föl nagyköötőjellel elválasztva. A kötőjel jobb oldalán levő lapszám megadásakor az ismétlődő számjegyek elhagyandók (pl. 214—221 > 214—21). Ez egyéb típusú hivatkozásokra is érvényes.

Ha a lelőhely gyűjteményes kötet, akkor a cíkcímet pontosvesszővel zárjuk le, majd „in” jelzés után a gyűjteményes kötet címe következik ponttal lezárva. Ezek után „Szerk.” megjelöléssel a kötet szerkesztője következik. Idegen nyelvű kötetek idézésekor meghagyható az eredeti formula (Ed., Hrsg., red. stb.). Ha több szerkesztő van, a neveket nagyköötőjellel elválasztva közöljük. A szerkesztői nevek is kiskapitális betűvel szedendők. A kiadó feltüntetése elhagyható (inkább a könyv-árusi forgalomba nem kerülő vagy a nehezen hozzáférhető kiadványoknál indokolt), de a megjelenés helye és ideje — ebben a sorrendben — vesszővel elválasztva megadandó. A hivatkozást ebben az esetben is a lapszámok zárják a már említett módon. Az évszám után mindig pont áll, a lapszám(ok) után csak akkor, ha az mondatzáró értékű.

Ha a lelőhely önálló mű, akkor a következő fontosabb megoldások vannak: KOVÁCS JÁNOS, A Jókai-kódex mondattana. Debrecen, 2005. 214—21. Több szerzővel: KOVÁCS JÁNOS — SZŐCS ANNA, A Jókai-kódex mondattana. Debrecen, 2005. 214—21. A kiadó feltüntetésével: KOVÁCS JÁNOS, A Jókai-kódex mondattana. Debrecen, Unikornis, 2005. 214—21. Több kötetes mű esetén: KOVÁCS JÁNOS, A Jókai-kódex mondattana. 1—3. Debrecen, Unikornis, 2005. 2: 214—21. A kötetszámot tehát arab számjegyekkel jelezzük, kivéve, ha az eredetiben római és arab szám kombinációja van: KOVÁCS JÁNOS, A Jókai-kódex mondattana. Debrecen, Unikornis, 2005. II/1: 214—21.

Több tételből álló hivatkozásokban az azonos szerzőtől származó tételek között vessző, a különböző szerzők művei között pontosvessző áll. — Az ismert kézikönyvek, szótárak, nyelvtanok, nyelvatlaszok stb. rövidítéssel is hivatkozhatók. (Bő gyűjteményük található pl. A magyar nyelv történeti-etimológiai szótárának első kötetében.) Ha egy rövidítés még nem vált közkeletűvé, akkor az első említés teljes bibliográfiai leírásához lehet függeszteni a javasolt rövidítést, szögletes zárójelben. A közlemény további részében már a rövidítés használható. — A kontextusba illesztett címeket idézőjelek különítik el, de a zárójeles hivatkozásokban az idézőjelek elmaradnak.

A kéziratkészítés elvi, etikai kérdéseire, több praktikus vonatkozására (az említetteken kívül pl. az adatközlésre, a rövidítésszerű jelekre, a szövegszerkesztésre, korrigálásra stb.) hasznos tanácsok olvashatók a következő művekben: BENKŐ LORÁND, Tudnivalók a Magyar Nyelv közleményeinek alakításmódjához. MNyTK. 129. Bp., 1972.; Helyesírási és tipográfiai tanácsadó. Szerk. TIMKÓ GYÖRGY. Bp., 1972.; GYURGYÁK JÁNOS, Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Bp., 1996.